

MATRÓZ

	Kiegészítő tájékoztatás
1	<p>A Hajós szakmunkás képzés megkezdésének szükséges feltételei: Bemeneti kompetenciák: úszástudás (400 m táv folyamatos leúszása, bármilyen úszásnemben) Iskolai előképzettség: alapközü iskolai végzettség Szakmai előképzettség: nincs Előírt gyakorlat: nincs Pályaalkalmassági követelmények: szükségesek Szakmai alkalmassági követelmények: nem szükségesek Egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükségesek Szintvizsga: a második</p>
2	<p>Az úszólétesítményen alkalmazott üzemmódok: A1: nappali hajózás 14 óra időtartamig, A2: félállandó hajózás 18 óra időtartamig, B: állandó hajózás 24 óra időtartamig, mindenkor 24 óras időtartamon belül. Az A1, illetve A2 üzemmódban üzemeltetett úszólétesítménynek a hajózást megszakítás nélküli 8, illetve 6 órára be kell szüntetnie, ha a hajón a rendeletnek megfelelő, a hajózási hatóság által jóváhagyott típusú menetíró van, és az rendeltetésszerűen működik. Ellenkező esetben az A1 üzemmódban üzemeltetett úszólétesítményen 22:00 és 06:00 óra, az A2 üzemmódban a 23:00 és 05:00 óra között megszakítás nélkül szüneteltetni kell a hajózást. Belföldi forgalomban közlekedő személyhajón, valamint kikötőkben helyi szolgálatot teljesítő hajókon, amelynek teljes napi – hajónaplóval igazolt – menetideje nem haladja meg a 14 órát, a 22:00 és 06:00, illetve a 23:00 és 05:00 óra közötti időszakra vonatkozó korlátozást nem kell alkalmazni, azonban ez nem sértheti a pihenőidőre vonatkozó rendelkezéseket.</p>
3	<p>A munkavállalók számára készüljenek tematikus írásos tájékoztatók és online eszközök is álljanak a rendelkezésükre. Az Mvt. 55. § szerint: (1) A munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló a) munkába álláskor, b) munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor, c) munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésékor,</p>

	<p>d) új technológia bevezetésekor elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat. Az oktatást rendes munkaidőben kell megtartani, és szükség esetén időszakonként - a megváltozott vagy új kockázatokat, megelőzési intézkedéseket is figyelembe véve - meg kell ismételni. Az oktatás elvégzését a tematika megjelölésével és a résztvevők aláírásával ellátva írásban kell rögzíteni.</p> <p>(2) Az (1) bekezdésben előírt ismeretek megszerzéséig a munkavállaló önállóan nem foglalkoztatható.</p>
4	<p>A víziközlekedés rendjéről szóló 57/2011. (XI. 22.) NFM rendelet 1.16 cikk előírja a hajó vezetőjének a mentésre és segítségnyújtásra vonatkozó feladatait, valamint a riadóterv készítését és gyakorlását vízi mentés eseteire.</p>
5	<p>A hajókon az áruk, a rakomány be- és kirakodása során – a külön szabályok szerint történő – gépi anyagmozgatás mellett kézi anyagmozgatás is történik.</p> <p>A kézi terhek mozgatása elsősorban a hát-, derék- és deréktáji sérülések kockázatával jár.</p> <p>A 25/1998. (XII. 27.) EüM rendelet írja elő a kézi tehermozgatás minimális egészségi és biztonsági követelményeit.</p> <p>A rendelet szerint</p> <p>2. § a)</p> <p>kézi tehermozgatás: olyan terhek, egy vagy több munkavállaló által történő szállítása, tartása – beleértve azok felemelését, levételét, letevését, tolását, húzását, továbbítását vagy mozgatását –, amelyek jellemző tulajdonságaik vagy a kedvezőtlen ergonómiai feltételek miatt a munkavállalóknak – különösen – hátsérülést okozhatnak.</p> <p>2. b)</p> <p>hátsérülés:</p> <p>elsősorban a gerinc és a mellette lévő lágyrészek sérülése (húzódása, szakadása, bevérzése), valamint tartósan fennmaradó kóros állapotot okozó betegségek kialakulása.</p> <p>A hát-, derék- és deréktáji sérülések kockázatát megnövelő általános és egyéni tényezők a rendelet 1. és 2. számú melléklete tartalmazza.</p> <p>Tájékoztatás, oktatás, konzultáció biztosítása nagyon fontos a hatékony megelőzéshez, segédlet lehet:</p> <p>EU-OSHA FACTS -73/HU kiadvány</p> <p>https://www.napofilm.net/hu/napos_films</p>
6	<p>Azokban a munkakörökben, amelyekben a munkavállaló egészsége, illetve testi épsége a munkavégzés vagy az alkalmazott technológiák, eszközök miatt veszélyeztetett, egyéni védőeszközt kell biztosítani.</p> <p>A munkáltató köteles az egyéni védőeszköz juttatási rendet írásban meghatározni.</p>
7	<p>A veszélyforrások ellen védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket meg kell határozni, azokkal a munkavállalókat el kell látni,</p>

	<p>rendeltetésszerű használatukra a munkavállalókat ki kell oktatni és az egyéni védőeszközök rendeltetésszerű használatát meg kell követelni.</p> <p>A mentőmellény életmentő eszköz, így kiemelt fontosságú a munkavállalók (valamint a hatókörben tartózkodók, pl. személyszállító hajó utasai) számára a megfelelő mennyiségű mentőmellény rendelkezésre állásának biztosítása.</p> <p>A mentőmellény életmentő képességének megvalósulásához nélkülözhetetlen a rendeltetésszerű használat.</p>
9	Kötélkezelési munkáknál úgy kell elhelyezkedni, hogy az esetleges szakadáskor a kötélcsapódásának irányában senki se tartózkodjon.
10	Vízhatlan öltözék, védőruha, viharkalap, biztonsági öv, biztonsági kötélcsoport stb. is szükséges lehet.
11	A munka megkezdése előtt gondoskodni kell a fedélzeti közlekedési úttisztaságáról.
12	<p>A hajózaj, a gépek, berendezések, csörlők stb. magas zajterhelése védelem hiányában jelentős zajexpozíciót, halláskárosodást okozhat.</p> <p>A hajó üzemelése állandó egészséges rezgéssel jár, az elektromos kézi kéziszerszámok használata kéz-kar vibrációt okozhat.</p> <p>Ha a pihenőidőben megengedett zajszintek, rezgésszintek – az elvégzett mérések alapján – meghaladják a határértékeket, javasolt a munkavállalók szűrő audiometriai vizsgálatáról és szakambulancián történő vibrációs szűrővizsgálatokról gondoskodni.</p> <p>A zaj és a rezgés csökkentésére elsősorban műszaki intézkedések szükségesek.</p> <p>A 13/2001. (IV. 10.) KöViM rendelet 2. melléklet 8.10. cikk szerint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A hajók menet zaját, különösen a motorok szívási és kipufogó zaját megfelelő berendezésekkel tompítani kell. 2. A hajók menetzaja a hajó oldalától mért 25 m-es távolságban nem lépheti túl a 75 dB(A) értéket. 3. Veszteglő hajóknál – az átrakást kivéve – a hajó oldalától mért 25 m-es távolságban a zaj nem lépheti túl a 65 dB(A) értéket. <p>11.09. cikk szerint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munkahelyek elhelyezésénél, kialakításánál és felszerelésénél figyelembe kell venni, hogy az ott dolgozók ne legyenek kitéve a rezgések okozta veszélynek. 2. Az állandó jelleggel használt és a huzamosabb tartózkodást igénylő munkaterületeket ezen túlmenően úgy kell megépíteni és hangszigeteléssel ellátni, hogy a zaj ne veszélyeztesse az ott dolgozók biztonságát és egészségét. 3. Egyéni hallásvédő eszközöket kell biztosítani az olyan dolgozók részére, akik előreláthatóan 85 dB(A) nagyságú napi zajnak vannak kitéve. Azokon a munkahelyeken, ahol ez az érték meghaladja a 91 dB(A)-t, legalább 10 cm átmérőjű tábla elhelyezésével fel kell hívni a figyelmet a hallásvédő eszközök használatára vonatkozó kötelezettségre. <p>12.02. cikk szerint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. A lakótereket a túlzott zajjal és rezgésekkel szemben védeni kell. A megengedhető legnagyobb hangnyomás szintek az alábbiak: <ol style="list-style-type: none"> (a) társalgókban: 70 dB(A), (b) hálólhelyiségekben: 60 dB(A). Ez nem vonatkozik azokra a hajókra, amelyek kizárólag „A” üzemmódban közlekednek. Az üzemmódra vonatkozó korlátozást a közösségi hajóbizonyítványba be kell jegyezni.

	<p>A munkavállalók egészségvédelmére vonatkozóan a zajexpozícióra a 66/2005. (XII. 22.) EüM rendelet, a rezgés-expozícióra a 22/2005. (VI. 24.) EüM rendelet, míg a környezeti zaj- és rezgésterhelés tekintetében a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet előírásait is figyelembe kell venni.</p> <p>Az egyéni védőeszközökre az Mvt. 56. §-a és a 65/1995. (XII. 22.) EüM rendelet előírásai az irányadóak.</p>
15	A raktártetők kézinyitását-zárását legalább 2 fő kell, hogy végezze.
16	Fedélzeten elhelyezett rakományt az elmozdulás ellen rögzíteni kell.
19	A járó két szélét fehér színűre kell festeni és éjszaka káprázatmentesen meg kell világítani, továbbá legalább az egyik oldalán korláttal kell ellátni (folyamon a vízfolyás alatti oldalon).
20	A járódeszkát és a járó minden esetben a hajón kell rögzíteni. A 15 fokot meghaladó dőlésszögű járódeszka vagy járó esetén csúszásgátló léceket kell felszerelni.
21	Üzemanyag vételezés ideje alatt a vételező hely 8 m-es körzetében tilos a dohányzás és a nyílt láng használata
22	Folyami vontatáskor csatlósítás közben a csatlókötelek közelében csak az oda beosztott személyzet tartózkodhat.
23	A vontatókötél átadásakor, beszédésekor védősisak és mentőmellény viselése kötelező.
24	A kötélátadást követően a csörlőzés ideje alatt a hajó farán tartózkodóknak úgy kell elhelyezkedniük, hogy a vontatókötél mozgásának hatósugarában ne tartózkodjanak (pl. kötélterelő ívek alatt).
25	Lábbal vagy kézzel a kötelet a fedélzethez, kikötőbakhoz, csörlőhöz feszíteni, a kikötőbakokra feltett feszülő kötelet a bakok közelében megfogni, zárt kézzel lazítani, „ugratni” a kötélen tilos.
26	A horgonylánc igazítását csak olyan eszközök segítségével szabad végezni, melyek a lánc megfutása esetén is kellő biztonsággal kezelhetők (pl. lánchúzó kapocs).
27	Olyan helyeken, ahol a raktárkeret magassága 0,75 méternél alacsonyabb, vagy a közbenső fedélzet (tween-deck) nyitott állapotban van, védőkorlátot kell elhelyezni. A védőkorlátok felállítása előtt semmilyen rakodási, raktár karbantartási munkát nem szabad végezni.
28	A rakodás ideje alatt a hajónak csak azon az oldalán szabad közlekedni, ahol árurakodás nem történik. Azokon a helyeken, ahol árurakodás folyik, egyéb munkát végezni tilos
29	A beszállással végzett tevékenység a vezető, vagy a munkavégzésre vezetői jogkörrel felruházott, irányításra, koordinálásra felhatalmazott és helyismerettel rendelkező szakember szóbeli utasítására kezdhető meg – és ellenőrzése mellett folytatható –, ha a beszállás kizárólag az üzemszerű működés körében felmerült, rendszeresen végzett műveletek – például az ellenőrzés, tisztítás – elvégzésére szolgál, és a jóváhagyott műveleti utasítás a biztonságos beszállásra vonatkozó szabályokat is tartalmazza. Hajófenékben egyedül munkát végezni tilos! A hajófenéken kívül tartózkodó figyelőnek/segítőnek elsősegélynyújtó képesítéssel célszerű rendelkezni.
30	A javítási munkák következtében veszélyessé váló helyeket, nyílásokat és egyéb áttöréseket el kell keríteni, az előírt színjelölésekkel és figyelmeztető táblákkal el kell látni. Éjjel, kedvezőtlen megvilágítás esetében ezeket a helyeket meg kell

világítani. A hordozható kézilámpák burkolata a vényforrást védje a fröccsenő folyadéktól és a mechanikai sérüléstől.